

Carl Ryberg bygdereporter och bonde

För inte så länge sedan var det vanligt att dagstidningar hade medarbetare som bevakade och skrev om vad som hände i bygden. De fick betalt per rad och kom därför att kallas radskrivare. En sådan var Carl Ryberg som levde mellan åren 1887 till 1966 på sin fädernegård Åsen i Remmene socken, som ligger mellan Herrljunga och Vårgårda. Han var andra barnet bland sex syskon. 1920 tog han över gården efter sin far.

Men hans stora intresse i livet var att skriva och han blev en känd skribent i flera västsvenska tidningar: Borås Tidning, Elfsborgs Läns Tidning, Skaraborgs läns tidning, Westgöten, Göteborgs Handelstidning och Göteborgs-Posten. Sammanlagt blev det 650 000 rader fördelade på olika tidningar, ett imponerade resultat av ett skrivande under dryga 60 år.

Om sin morfar har Maria Vajta Klamer sammanställt en bok med titeln Bygdereporten och odalmanen Carl Ryberg

Västgötaminnen i ord och bild. Hon har med varsam hand valt ut texter som stått att läsa i västgötarnas olika husorgan eller blivit skrivna som anteckningar för byrålådan. Hon har kompletterat med några egna kapitel för att ge en så fyllig bild som möjligt av flera decenniers händelser och utveckling i en västgötabygd.

Hur det började? Jo, Ryberg hade som femtonåring skickat in en notis om ett dödsfall till Handelstidningens Veckoblad och samtidigt bett att få bli tidningens korrespondent. Han blev antagen och utlovades den svindlande ersättningen om åtta öre per tryckrad. Senare kontaktade Ryberg Elfsborgs Läns Tidning, men här blev ersättningen endast tre öre. Men bra nog om en notis kunde bli tryckt

Bonden och bygdereportern Carl Ryberg.

Då föddes idén om att skriva ner anteckningar

Boken avslutas med uppgifter om äldre mått och vikter, förklaring av ord från förr, en utförlig källhänvisning, ett index samt uppgifter om bokens tillkomst, finansiering med mera. Utgivare är Maria Vajta Klamer. Boken finns att köpa i bokhandeln och direkt hos författaren telefon 031-402092.

i båda tidningarna.

Ryberg hade en förmåga att snabbt kunna bedöma nyhetsvärdet i en händelse och på enkel svenska formulera en artikel eller notis.

Hans dag bestod av arbete på åkrar och med djur under dygnets ljusa timmar. Skrivandet fick ske under kvällar och nätter.

När han efter en olycks-händelse blev oförmögen till kroppsarbete uppstod frågan hur han skulle få dagarna att gå. Då föddes idén om att skriva ner anteckningar om skeenden och episoder ur hans liv som bonde och bygdeskribent. En del av dessa återges i boken.

Efter hans död 1966 skrev Tore G. Wärenstam i Borås Tidning: "Med sin starka nyhetskänsla, aldrig svikande vederhäftighet och utomordentliga stilistiska förmåga blev Carl Ryberg en av tidningarnas främsta och mest uppskattade medarbetare." Fina ord från en välkänd tidningsman.

Boken om Carl Ryberg är ett stycke kulturhistoria av bästa märke. Språket flyter lätt och ledigt. Avsnittet om odalmanen Ryberg skildrar vardagen på en lantgård i korta och innehållsrika kapitel.

*Text Roland Antehag.
Fotot är från en privat samling*